

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

вул. Володимирська, 64/13, м. Київ, 01601 тел. 239-33-33

13.10.2016р. № 01/641-08

На № _____

**Голові
Верховної Ради України
Парубію А.В.**

Шановний Андрію Володимировичу!

Київський національний університет імені Тараса Шевченка у відповідь на Ваш лист за № 11/10-467 від 23 вересня 2016 року щодо депутатського запиту народного депутата України Домбровського О.Г., направляє висновок, підготовлений професором кафедри кримінального права та кримінології юридичного факультету, кандидатом юридичних наук С.Д. Шапченком.

Додаток: на 3 арк.

З повагою,

В.О. РЕКТОРА

Виконавець:
Шапченко С.Д.
тел. 239 34 77

О.К. ЗАКУСИЛО

ВИСНОВОК

щодо доцільності внесення змін до Закону України № 838-VIII

«Про внесення змін до Кримінального кодексу України

щодо удосконалення порядку зарахування судом

строку попереднього ув'язнення у строк покарання»

(Відповідь на депутатський запит

народного депутата України О.Г. Домбровського

№8 – 693 від 22 вересня 2016 р.)

Ознайомившись з копією депутатського запиту народного депутата України О.Г. Домбровського, можу зазначити наступне.

1. Доцільність пропонованих О.Г. Домбровським змін до Закону України №838-VIII «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо удосконалення порядку зарахування судом строку попереднього ув'язнення у строк покарання» може бути оцінена на концептуальному, спеціально-юридичному та техніко-юридичному рівнях.

2. На *концептуальному рівні* оцінка пропонованих змін має бути здійснена, на наш погляд, з урахуванням таких вихідних положень:

1) І попередня, і остання редакції ч.5 ст.72 Кримінального кодексу України від 5 квітня 2001 р. (в подальшому – КК, КК України) передбачають *однотипний* («рівний») підхід до зарахування попереднього ув'язнення у строк покарання. Усім засудженим, щодо яких застосовувалось попереднє ув'язнення, воно зараховувалося, виходячи із розрахунку «один день попереднього ув'язнення відповідає одному дню позбавлення волі» (ч.5 ст.72 КК в редакції від 5 квітня 2001 р.), а зараз зараховується, виходячи із розрахунку «один день попереднього ув'язнення відповідає двом дням позбавлення волі» (ч.5 ст.72 КК в редакції від 26 листопада 2016 р.).

2) Натомість у депутатському запиті О.Г. Домбровського пропонується встановити *диференційований* («нерівний») підхід до зарахування попереднього ув'язнення у строк покарання. За цим підходом одним категоріям засуджених таке зарахування буде проводитись, виходячи із розрахунку «один день попереднього ув'язнення відповідає двом дням позбавлення волі», а іншим – виходячи з розрахунку «один день попереднього ув'язнення відповідає одному дню позбавлення волі» (хоч про це прямо в запиті не вказано).

3) Зіставлення обох підходів в частині їх відповідності окремим правовим принципам, перш за все принципам рівності перед законом та справедливості, дає певні підстави вважати, що у більшій мірі цим принципам відповідає однотипний підхід до зарахування попереднього ув'язнення у строк покарання.

На користь такої оцінки свідчить, зокрема, те, що попереднє ув'язнення застосовується до особи, стосовно якої обвинувальний вирок суду ще не набрав

законної сили. Згідно з частиною першою статті 62 Конституції України така особа вважається невинуватою у вчиненні злочину. При цьому така презумпція поширюється на всіх осіб – незалежно від того, в злочині (злочинах) якої тяжкості вона обвинувачується (підозрюється) та на яких доказах ґрунтується обвинувачення. Відповідно у кожної з таких осіб після засудження має бути *рівне право* на зарахування попереднього ув'язнення у строк покарання у разі, якщо за обвинувальним вироком вона повинна буде його відбувати.

Крім того закон – ч.5 ст.72 КК – виходить з того, що кожна особа, щодо якої застосовано попереднє ув'язнення, перебуває в юридично рівних умовах його «відбування», хоча очевидно, що фактичні умови щодо окремих осіб можуть суттєво відрізнитись. На наш погляд, така юридична («формальна») рівність умов «відбування» попереднього ув'язнення має враховуватись при його зарахуванні в строк покарання за можливості *однотипно* щодо всіх засуджених.

3. Достатньо проблемними видаються пропоновані О.Г. Домбровським зміни, якщо оцінювати їх на *спеціально-юридичному рівні*. Перш за все це стосується положень, які передбачають коло осіб, яким попереднє ув'язнення має зараховуватись, виходячи із розрахунку «один день попереднього ув'язнення відповідає двом дням позбавлення волі». Зокрема, якщо реалізувати обраний О.Г. Домбровським підхід, то більш прийнятним є використання вичерпного переліку тих осіб, на яких зарахування попереднього ув'язнення в строк покарання відповідно до вказаного вище розрахунку не поширюється. З огляду на це потребує також уточнення більшість формулювань, що стосуються особливостей злочинів, які пропонується передбачити в ч.5 ст.72 КК. Очевидно також, що не можна обмежуватись лише пропонованими в запиті змінами, – системно мають бути вирішені всі питання, які виникають при застосуванні різних підходів до зарахування попереднього ув'язнення в строк покарання.

4. Основною вадою *техніко-юридичного характеру* є пропозиція О.Г. Домбровського внести зміни до Закону України №838-VIII «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо удосконалення порядку зарахування судом строку попереднього ув'язнення у строк покарання». Ті положення Закону України №838-VIII, які пропонує змінити О.Г. Домбровський, відповідно до ч.2 ст.3 КК вже стали невід'ємною складовою ч.5 ст.72 КК. Відтак необхідно приймати новий закон, який вноситиме зміни та доповнення до КК, а не до Закону №838-VIII.

5. Зазначене вище дає підстави для загального висновку: пропоновані в запиті народного депутата України О.Г. Домбровського зміни до Закону України №838-VIII «Про внесення змін до Кримінального кодексу України

щодо удосконалення порядку зарахування судом строку попереднього ув'язнення у строк покарання» вносити недоцільно.

Висновок підготував професор кафедри кримінального права та кримінології юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

 Шапченко С.Д.

Підпис С.Д. Шапченка засвідчую.

Заступник декана

